

T R O T J Ä N A R E N !

TÅNGEN

Trotjänaren få sig ett nyp: Den klämkäcka DMH-redaktionen hyllar det mest knipsluga av alla verktyg.

VEM UPPFANN TÅNGEN? Ingen vet, men huvudmisstänkt är den grekiske guden Hefaistos, smideskonstens beskyddare. Det är i alla fall han som först avbildades med en dylik i nävarna, bankandes på en bit glödgat järn. Tångens utveckling står i nära relation till just hanteringen av metall, och det var i den tidiga metallurgin som verktygen genomgick sin tidiga evolution – sannolikt redan så tidigt som 3 000 f Kr. DMH gör en kvalificerad gissning om hur det hela kan ha gått till:

1. "Arrgh, mina händer! Glödgat järn går inte att bära!"

2. "Arrgh, mina fötter! Glödgat järn är hiskeligt svårt att balansera på en pinne!"

3. "Hmm! Med två pinnar går det lite lättare."

4. "Eureka! Om man lägger pinnarna i kors och knyter ihop dem skapas ett ledat mittparti, som gör att man kan knipa tag om det glödgade järnet!"

5. "...och Gronks tår, när han sover."

Ungefär så kan det ha sett ut i grottan. Tången en lika enkel som genial tingest, och trots att utbudet numera är sinnessjukt stort delar alla samma grundläggande princip (som för övrigt delas med saxen): De långa skaften, den ledade punkten, och de korta käftarna. Konstruktionen gör att kraften mångdubblas, och att hela trycket fokuseras till en liten punkt. Det största genombrottet på åtskilliga millennier kom då polygripen uppfanns, och möjliggjorde att

avståndet mellan skänklarna kunde varieras efter uppgift.

Massproduktion

En annan tångvariant som förtjänar särskilt omnämnande är naturligtvis hovtången, ursprungligen avsedd för underlätta hovslagarens avlägsnande av hästskosöm. I takt med att hästens popularitet som transportmedel dalade räddades denna tång undan rostdöden av snickarskrået, som upptäckte dess fantastiska förmåga att dra ut spik. Ytterligare innovationer inom modern tångteknik ledde fram till den praktiska svetstången, som med sin låsbara mekanism används för att fixera flyktbenägna detaljer. Lås oss heller inte glömma näbbtången, flacktången,

parallelltången, smidestången och falstången. Det finns många, många fler, och färre lär det inte bli. Trots att tekniken blir allt mer avancerad är tångens ihållande popularitet ett tydligt tecken på att enkelhet aldrig blir omodernt.

